

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popiliei Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Un memento — zădarnic.

(m.) „Grădina” Europei, frumoasa Italie a lui Dante „cinta degli Alpi, nel mare bagnata” suferă de o boală grozavă, de boala socială, care amenință adese-ori statele cu discompunere și nimicire și ale cărei urmări triste s-au manifestat în săptămânile trecute prin răcoale, cari s-au întins în întreaga peninsula, dela Sicilia până la poalele Alpilor. Răscoala s'a început mai întâiu în 26 Aprilie în *Faenza* și *Bari*, apoi s'a continuat în zilele următoare în multe alte provincii și orașe, până-ce în 6 Maiu a erupt crâncena revoluție în *Milano*. La început se credea, că singura cauză a răscoalei este lipsa de pâine, ce anul acesta se simte mai tare pretutindenea, în urmă, cu toată tănuirea oficială, s'a aflat, că da, cauza adevărată e lipsa și miseria, care însă dăinuiește de ani de zile și care a fost cauzată nu atât prin reoale slabe, ci mai mult prin *conturarea incorectă a statului*, prin poverile prea mari, ce a pus pe locuitori și prin aceea, că guvernele nu s'au îngrijit de soartea țăranilor și lucrătorilor de tot soiul dela sate și orașe, cari pretutindenea formează majoritatea locuitorilor.

De aceea răscoala, ce a erupt, n'a avut atât caracter *agrar*, ci mai mult *politic*. *Radicalismul* extrem, care are de scop răsturnarea monarhiei, s'a aliat cu *socialismul*, voină a întemeia un nou stat republican-socialist. De aceea nu numai orașele s'au răsculat, ci și țăranii, cari s'au grăbit în ajutorul orașenilor, atacând cu furie soldații și autoritățile. Țăranul, micul proprietar dela sate, ca și salahorul din orașe, a fost exploatat fără milă de *se*, de *ma*și *proprietari* și fabricanți și a ajuns la sapă de lemn, la miseria extremă, când ușor a putut fi înduplecat să prindă arma în mână, ca să-și răsbune asupra apăsătorilor sei și să răstoarne forma de stat, care în loc să-l apere pe el, ia în ocrotire pe asupritori, pe „signori” fabricanți și proprietari.

Dar' să dăm în privința aceasta altora cuvântul. Să vedem cum caracterizează situația internă a Italiei ziarele „înțelepților” noștri stăpâni. Se luăm s. p. două ziare, unul din extrema opoziție și unul bănyfist.

Eată ce scrie *Magyarország* dela 14 Maiu c.:

„In Italia pământul nu produce destul, industria nu aduce venit, comerțul stagnează. Statul înghite societatea, și absoarbe toate puterile și prin dările lui produce un așa grad de *sompete*, încât omul sărac mai nu are între ce alege, decât că să moară de foame, sau lovit de gloanțele «carabinierilor». Această stare se reduce de-a dreptul la împrejurară, că statul italian în *grandomania* lui a încărcat poporul cu poveri, cari sunt întrecătoare puterilor lui de a le suporta. Statul a stors până la meduă societatea și a calcit-o și astfel s'a născut răscoala».

Favoritul lui Bányfi, *Pesti Napló*, în numărul seu dela 12 c. scrie următoarele despre Italia:

„Guvernele și parlamentul au făcut politică mare... și au încărcat pe umerii poporului povara insuportabilă a dărilor urgiste și injuste. Industria nu s'a dezvoltat, diferitele panamane au ridicat vârlul de pe manoperele coteriilor, hârțuiala degenerată a partidelor politice a subminat autoritatea puterii, birocratismul și nepotismul a ajuns pretutindenea la culme și acesta apasă și chinuiește poporul, dar' nimic nu face pentru binele lui».

Am citat anume din ziarele maghiare aceste descrieri caracteristice ale stărilor din Italia, de oare-ce ori-cine, care cunoaște Ungaria de azi va afla o frapantă asemănare între stările de acolo și cele din Ungaria. *Magyarország* o și mărturisește aceasta, dar' pune vina pe dualism, fiind — după părerea ei — Ungaria aservită Austriei, din care pricină se lăfeste miseria, nemulțumirea și socialismul. Pe când deci *M-g* recunoaște răul, dar' îi caută o sorginte falsă, ziarul fidel și perfid al lui Bányfi, *Pesti Napló*, nu riscă nici o asemănare, ci scrie cu un fel de compătimire

mire despre „ramura nobilă vițe latine”, despre Italiani, ca-și-când la noi nu ar băntui nici un rău asemenea celor din Italia. Dar' repetăm, că asemenea e frapantă.

La noi, ca și în Italia, *grandomania*. În Italia *grandomania* de mare putere, la noi *grandomania* de viță a poporului maghiar.

La noi, ca și în Italia, aceeași neinteresare de soartea țăranilor și apăsarea lor prin dări nedrepte și întrecătoare puterii lui; la noi ca și acolo, birocratism, centralizare și cel mai cras nepotism, — am pute zice — de răsă; la noi, ca și acolo, ocrotirea mai pe sus de toate a intereselor nemeșilor, baronilor, grofilor și proprietarilor și fabricanților și apăsarea și nedreptățirea poporului. Intocmai și la noi *statul suge și calciește societatea*, și *panamine* se ivesc zilnic.

Dar' la noi e mai rău ca în Italia, căci sunt multe chestii agravatoare, cari acolo lipsesc. Astfel este *jidovismul*, care în Italia lipsește, ear' Ungariei îi sapă un mormânt, apoi *chestia naționalităților*, care neresolvată, este o rană gravă pe corpul Ungariei.

Aceleași cauze produc aceeași efecte. Bányfi și toți șovinistii maghiari deplâng soartea Italiei, dar' nu se gândesc că și la noi poate să urmeze același lucru, ca acolo. Maghiarii au scăderea, că din pășaniile nimerei nu voesc a lua în-vățătură. Pentru ei triste stări, cari sgduie azi regatul Italiei, sunt un *memento zădarnic*, cu toate-că în Europa ei singuri se precipită cu repeziuni spre același abis, în care a ajuns astăzi frumoasa, dar' nefericită Italie.

Sibiu, 17 Maiu n.

„Soții lui Szabó”. Cetim în ultimul număr al *Telegrafului Român*, organul metropolitului Miron Roman, următoarele:

„Sub acest titlu înregistreză „Tribuna” pe acei archierei români, cari „la porunca lui Bányfi” au dat circular relativ la sərbarea bisericească a zilei 3/15 Maiu. Din registru lipsește însă numele Metropolitului din Blaj Dr. Victor Mihályi. Pentru-ce lipsește?”

Cum am văzut noi circularul metropolitului din Blaj, care într'adevăr publică în traducere românească „porunca lui Bányfi”, credem că și cei dela „Tribuna”, ca *credincioși* de ai Blajului (!?) l-au văzut. Dacă însă nu l-au văzut, protopopul gr-cat. din Sibiu nu e departe de ei, acolo îl pot afla, și fiind el menit pentru public, credem că la cerere li-se va arăta”.

„Telegraful Român”, ca ori-ce organ confesional, ce se respectă ține să facă și din această prea tristă chestiune a circularelor o cauză confesională. E treaba lui. Noi însă, cari nu *ideea confesională*, ci *națiunea și ideea națională* o reprezentăm și servim, ținem să-i spunem următoarele:

Edarea circularelor antinaționale din prilejul zilei de 3/15 Maiu e pur și simplu o rușine, datorită stărei de sclăvie în care se află toți archiereii noștri față cu guvernul atotputernic. De aceea mai puțin ca ori-și-unde are loc aci o separare ori clasificare după confesiune a archiereilor români.

Noi am numit „soții lui Szabó” pe cei-ce au dat circulare, pentru-că avem credința că sunt numai *cățiva*. Azi credem altfel. Credem, cu durere, că toți archiereii au dat circulare rușinoase pentru noi și biserica noastră națională.

Că lipsește din registru soților lui Szabó metropolitului din Blaj? Nu-i corect! Lipsește alătura de metropolitul Blajului, episcopii Aradului, Lugojului și Caransebeșului.

De ce lipsește? Pentru-că nime nu ne-a comunicat încă copia circularelor lor.

Rugăm pe toți binevoitorii noștri să ne comunice și aceste acte și le vom publica. Dacă nime nu ni-le va comunica de bunăvoie, noi vom face totul să le aflăm, căci sânt documente istorice, triste, înglorioase, revoltătoare, — dar' caracteristice pentru situația ce ni-s'a creat după 50 ani dela 1848.

„Tel. Rom.” mărturisește însă, că a *văzut* circularul metropolitului din Blaj. Noi, mărturisim, nu l-am *văzut*, nu l-amputut vedea; am auzit însă că există, și e relativ prețios, căci conține *porunca* lui Bányfi. Rugăm deci pe „Tel. Rom.” să ne comunice copia lui și

imediat îl vom publica. Dacă nu — totuși îl vom publica, pentru-că sperăm că totuși vom ajunge și noi să-l vedem. Și vom ajunge să le vedem *toate*, și a'unci le vom aprecia și compara.

Pagubă că nu toți archiereii au câte un organ, ca metropolitul Miron Roman, ca

să-și fi publicat circularul în fruntea aceluia. Atunci și noi le publicăm, de mult și nu mai trebuia să răspundem „Telegrafului Român”.

„Nemzeti Szövetség” la Sebeșul-săsesc. Duminecă s'a constituit comitetul filialei societății de maghiarisare „Nemzeti

Szövetség” în Sebeșul-săsesc. Sebeșul are vre-o 5000 de Români, 2000 de Sași și 150 de Unguri. Tendința este deci evidentă.

Sperăm însă, că majoritatea acestui orașel nu se va lăsa îmbătătu cu apă rece și cu promisiuni deșerte.

SĂRBAREA NAȚIONALĂ DE 3/15 MAIU.

In iobăgie și in libertate.

Avem din mai multe părți rapoarte despre decursul zilei de 3/15 Maiu.

Sânt puține încă, dar' și din acestea se vede situația așa de mult deosebită a noastră, celor din *iobăgia a doua* și a celor din *libertate*.

La noi sərbarea a fost oprimată. S'a restrins la biserică, în rugăciuni și parastase.

Dar' și aceste nevinovate manifestațiuni au fost spionate de sbirii obraznici ai puterii, cari nu s'au sfiit a se apropia, cu gândurile lor negre, chiar și de sanctuarul bisericilor noastre.

Cu totul altfel a fost în România liberă. Acolo manifestațiunile s'au desfășurat liber și impunător.

Ziarele ungurești vorbesc azi de „fiasco” și „deruta” Românilor la Blaj. Noi reîntorcem porecla în renume, și constatăm rușinea și lașitatea puterii stăpânitoare, care s'a împrejmuit de arme și atunci, când Românii voiau să celebreze cu pietate, în pace și liniște, prin vorbiri și enunțiațiuni demne, comemorația unei zile istorice.

Iobăgia a doua, proclamată sub masca liberalismului maghiar, e odioasă, nu-i vorba, și-i rușinoasă, și-i compromițitoare, și va fi înfierată cu stigmatul rușinei de toți bărbații luminați din lume, dar' trebuie să constatăm, că se susține cu mare frică și mare spaimă.

Acesta-i adevărat fiasco, adevărat faliment al sistemului liberal bănyfist.

Eată rapoartele cari ilustrează zisele noastre:

Din imperiul iobăgiei.

In Cluj.

— Dela corespondentul nostru. —

— 16 Maiu.

Ziua de 3/15 Maiu ne-a găsit pe noi cei din Cluj în o situație, la care nu am fost pregătiți.

În vederea măreței adunări comemorative de pe „Câmpul-libertății” dela Blaj, noi nu am făcut nici o pregătire pentru sərbarea acestei zile mărețe și în Cluj.

Eram decisi, firm, ca să mergem din Cluj, în număr impunător la Blaj, ca acolo în unire cu alți fii ai neamului nostru, să ne mai manifestăm încă-odată hotărât și puternic, prănuind după vrednicie această măreță zi a redemptăriei noastre naționale, și înălțând rugăciuni ferbinți la cer, pentru suferințele nobile ale martirilor căzuți în lupta sfântă.

Eram în preajma plecării, când ne-a sosit știrea că adunarea dela Blaj a fost oprită.

Vestea ne-a sosit în 13 și numai o zi ne mai despărțea de măreță zi 3/15 Maiu. În astfel de împrejurări am făcut ce am putut și cum am putut.

Tinerimea de aici adunându-se a luat hotărîrea, ca să *improvisese pe ziua de 3/15 Maiu o ședință solemnă, la care să invite și inteligența din loc*.

Dimineața la liturgie au servit 3 preoți și un diacon; cântările le-a executat corul tinerimei.

După sf. liturgie s'a ținut *ședința*.

Ne-am adunat în localul hotărât — pe care din precauțiune îl retac — și am așteptat sosirea inteligenței și a publicului, ca să putem începe *ședința*.

Tinerimea s'a înfățișat în număr complet — inteligența însă par'că nu a voit să-și dea nici o importanță acestei mărețe zile.

Am așteptat mai bine de o oră și totuși dintre inteligență nu au sosit decât 4 inși, — zi: patru inși.

Atunci am început *ședința* noi de noi, și între însușirile cele mai mari ale tinerelor noastre inimi am sfișit-o.

S'a deschis și închis *ședința* prin unul dintre tinerii de față, cu cuvinte energice și foarte potrivite actualității, însușindu-ne pe toți.

Sau declamat *poesii* ocazionale, ca „*Glasul unui Român*”, „*Deșteaptă-te Române!*”, „*Cătră martirii din 48*” toate predate cu foc și însușire.

Corul tinerimei a executat *frumoase și dovoase cântări* și cuvintele de laudă nu lipseau pentru bravi coriști și harnicul lor conducător.

Unul dintre noi a cetit o *disertație* la ocazie: „*Trecut, prezent și viitor*”, în care în mod frumos și însușitor s'a ocupat cu trecutul nostru istoric, cu volnicile la cari sântem supuși în prezent, și cu viitorul neamului nostru când toți fiii lui se vor uni spre acțiune comună, în contra dușmanului coman.

Disertația, lucrată în o limbă frumoasă, a avut efect însușitor asupra celor de față.

La sfișit după-ce am exhaustat programul, am intonat cu toții un puternic și măiestros „*Deșteaptă-te Române!*” descărcându-ne însușirea din inimă.

După amezai și seara am făcut două conveniri, la care tinerimea s'a înfătoșat în număr frumos.

Așa am sərbat noi în Cluj ziua de 3/15 Maiu.

In Oradea-mare.

— Raport special. —

— 15 Maiu n.

Ziua de sərbătoare națională a fost sərbată, încât s'a putut și în capitala Bihorului.

Tinerimea academică, depozitara sentimentelor vii și nefalsificate, a fost la postul seu de datorie și onoare.

De dimineață tinerimea s'a dus în *corpore* la biserică. S'a dus la biserica gr.-or. mai întâiu și avea hotărîrea se meargă apoi și la biserica catedrală gr-cat. Dar' și-a schimbat hotărîrea după-ce a cetit circularul episcopului Pavel, care vorbea despre „profanarea bisericeii”.

Dar' a sərba în 11 Aprilie, când a pontificat însuși episcopul, n'a fost *profanare*? Numai la 15 Maiu, ziua sfântă a neamului românesc, ar fi profanare?

Secretarul episcopului Pavel, care are o bună inimă de om și Român, și consilierii lui, ar trebui să-1 cruțe de contraziceri de acestea, ale căror urme negre rămân ca niște pete în istorie...

După o procesiune demonstrativă tinerimea s'a întrunit de nou seara, într'o sală a hotelului „*Arborele verde*”, unde au făcut o *ședință* academică tinerească.

Bătrânii — în considerarea stărilor locale — nici n'au fost invitați.

Ședința s'a deschis printr'un discurs potrivit și animat.

S'au trimis telegrame de salutare *Gazelei* din Brașov, *Tribunei* din Sibiu (N'a sosit! Se vede, că a fughiț-o cabinetul lui Jeszenszky. Red.) și *Ligei*.

S'a redactat apoi și s'a iscălit de 21 tineri un energic protest contra opririi valnice a adunării dela Blaj.

Restul serei s'a petrecut în veselie cu cântări naționale și vorbiri entusiaste.

In Doștat (Com. Albei).

Doștat, 3/15 Maiu.

Astăzi, în 3/15 Maiu, serviciul divin s'a început la 7 1/2 ore. Dela început s'au furișat în biserică și doi *sbiri mititei*. Zic: „s'au furișat”, pentru-că deși Unguri catolici, la intrare, nici unul nu a cutezat a se apropia de sfânta cruce, ca să se închine, ci s'au pitulat într'un unghieț, și de acolo au ascultat, au pândit, și au șoptit împreună. Dar' ori-cum, țeara e mântăită, căci revoluția nu s'a făcut.

Din întâmplare au fost și *trei parastase* dela familii private, întru pomenirea morților lor. Acestea s'au slujit cu toată solemnitatea, ear' la cetirea rugăciunii pentru odihna sufletelor morților noștri pomeniți, îngenușchiând tot poporul, — i-a genat pe spionii străini se rămână în picioare, ca doi pari, — au îngenușchiat și ei.

Dar' totuși ca să ne lase și oare-care suvenir, la eșire, s'au informat că dela *cine* au fost aduse chiar astăzi parastasele la biserică? Ba ne-au interzis de a eși la câmp, după-cum era proiectat, pentru sfințirea apei, ca în tot anul, într'una din zilele lui Maiu. Poporul însă a insistat și sfințirea apei s'a și făcut.

Micii tirani s'au dus drămoiași, că nu am prea pus pond pe amenințările și svircolirile lor.

Pentru *adunarea dela Blaj* erau gata de plecat vre-o 30 bărbați, ca *reprezentanți* ai noștri. Ogrirea aceleia ne-a mahnit mult. Credinciosul.

In Bistrița.

— 3/15 Maiu 1898.

Deși a fost tîrg de țeară în Bistrița și un timp ploios și urt din cale afară, biserica română a fost totuși aproape plină. Dar' *poliția* ne-a spionat și în biserică.

Dela începutul utreniei și până la finea sfinte liturgii am fost păziți de un Jidan cu aumele *Eschelsch*, impiegtat la procuratura regească, și de comisarii de poliție Carl Hönig, cari în întreg decursul sfinte liturgii au ascultat cu mare atențiune fiecare cuvânt rostit de preot.

Se vadă lumea, că noi Românii din mult lăudata țeară ungurească nici sfintele rugăciuni în sfintele biserici nu ni-le putem împlini neconturbați de sbirii guvernului!

Din țeara libertății.

In Iași.

— Raport telegrafic al „Tribunei”. —

— 16 Maiu n.

Aniversarea de 50 ani a marei adunări din „Câmpul-libertății” dela Blaj, a fost sərbătorită astăzi cu pompă măreță și entusiasm nedescris.

Dimineața s'a celebrat *Te-Deum* la biserica sf. Spiridon; de aici s'a făcut procesiune la statua lui *Stefan-cel-Mare*. Tot orașul a fost pavoasat. A participat un public imens.

S'au rostit discursuri patriotice bine simțite.

La ora 2 s'au ținut cuvântări în *aula universității* de domnii *Al. Xenopol*, *Gr. Butureanu* și *I. Paul*.

In Buzău.

— Raport special prin fir telegrafic. —

— 16 Maiu n.

Întrunirea anunțată în Buzău pentru aniversarea marei adunări naționale a Românilor pe „*Câmpul libertății*”, a avut un succes strălucit.

Președintele secțiunii a arătat necesitatea sârbăriei, ear' Doctorul Bănu, Aurel Persinaru, inginer, și Nicolae Bărbulescu, avocat, au expus însemnătatea zilei.

Mii de cetățeni au aclamat cu entuziasm alăturata rezoluțiune. (O dăm mâne. Red.)

In București.

— Telegramă particulară. —

— 16 Maiu n.

Manifestațiunea națională de azi a reușit splendidă. Ploaia continuă n'a putut reține publicul aproape într-o simie.

La biserica Zlătari a celebrat parastas arhierul Calistat Bărbulescu.

La 11 ore lumea s'a adunat în Cismigiu, de unde s'a pornit corțelul cu stindarde și muzici. În frunte comitetul „Ligei” și întreaga elita națională. Stradele erau decorate cu drapelul tricolor. Lângă palat muzica a înțonat imnul regal. O mișcătoare ovațiune i-s'a făcut doamnei Aurel C. Popovici, care privia dintr'un balcon.

La tribună s'au urmat oratorii: Mihail Vlădescu, Septimiu B. Murășan, Dr. C. Istrati, Demetrescu-Băila, Barbu Păltineanu, Ant. Bacalbașa (apelând la ajutor pentru liceul din Brașov), Liteanu și dl. Periețeanu-Buzău, mulțumind publicului.

Meetingul s'a sfârșit la orele 5 în perfectă ordine.

Seara la 9 s'au început conferințele naționale la Ateneu.

Au vorbit Ionel Grădășteanu și Barbu St. Delavrancea cu splendid succes.

La 11 ore seara s'a sfârșit sârbăria la Ateneu între ovațiuni aduse oratorilor. Studenții au înțonat *Deșteaptă-te, Române!*

După cincizeci de ani.

— Din „Câmpul Libertății”. —

Sârbând aniversarea de o jumătate de secol, de când poporul român de sub coroana Habsburgilor, pentru prima-ori în curs de veacuri, a afirmat și dovedit cu neînrântă energie și cu impunătoare sacrificii, conștiința și solidaritatea sa națională, Liga culturală îndeplinește înaltul său scop, satisface în același timp celei mai însemnate cerințe a timpului present.

Ea nu sârbărează pe luptătorii neînfricați ai unui popor care ridică cu măreție capul contra asupritorilor lor de veacuri; nici caută să exalteze virtuțile rășboinice ale descendenților acelei minunate generații, care, fără arme și fără organizație a știut lupta, făcând din curajul bărbăților ei armă de uimitoră vitejie și din piepturile sale oțelite zidul neînrânt de apărare contra celei mai îndârjite și mai sângeroase insurgențe, armată și organizată.

Nu!

Liga culturală menținându-se în sferele sênine ale culturai și idealului național, cu atât mai deplină satisfacere și cu atât mai lămurat și curat orgoliul național reînviează, în aceste grele și triste timpuri, *mobila pornire* a acelei generații de Români, cari pe Câmpul Libertății din Blaj și-a dictat singură din propria și spontană hotărâre, decretul de moarte, de-

cretul de martiri în luptă pentru națiune și pentru Tron.

Înaltă și frumoasă priveriște!

Care inimă românească nu tresaltă pătunsă de o adâncă emoție în fața acestui mare spectacol?

Care om cult, iubitor de adevăr și dreptate nu recunoaște în această sublimă manifestare a iobagului român, nobilele rase care l-au produs și care stau și astăzi în istorie monumente neperitoare de înalte și puternice virtuți cetățenești?

Da, după un lung șir de veacuri de asuprire, necunoscut și torturat, iobagul român, fără altă școală decât aceea a durerii, fără alt imbold decât acela al împilării și al disprețului nedrept, a știut, desvîlindu-și sufletul și cugetul său pe câmpul Blajului, să dovedească, în împrejurările grele prin cari trecea monarchia Habsburgilor, că el nu cunoaște tradarea.

A știut, în urmă, dovedi expunându-și pieptul la gloanțele sâlbatecului insurgent maghiar, cu câtă hotărâre și cu câtă înaltă și nobilă și curajă — sacrificiul vieții — pentru apărarea monarchiei căreia jurase credință, pentru afirmarea și susținerea națiunii căreia datora nobila sa alcătuire fizică și psihică.

Eată pentru-ce sufletele Românilor trebuie să salte de mândrie la reamintirea acestui cel mai însemnat și hotărîtor moment al vieții poporului român.

Eată pentru-ce datori sîntem toți Români și mai ales noi cei fericiți de soarte, să învăluim cu aureola gloriei naționale pe martirii, cari, după atâtea veacuri de sclăvie, au stropit din nou cu sângele lor frumosul și vechiul pământ strămoșesc al Românilor dintre Carpați și Tisa.

Ei nu sînt pentru noi numai proba frumoaselor și marelor virtuți etnice, naționale și cetățenești ale poporului român, ei sînt eroii națiunii noastre; căci ei cei dintâi după atâtea veacuri de ticăloșie națională și-au frânt vicia lor pentru ridicarea și recunoașterea dreptului la o existență proprie a națiunii române.

Dar' vai! nici strigătul lor de durere, nici cea mai deplină abnegațiune, nici strălucita probă și calitățile lor de element de ordine și virtute civică, nu au cântărit în balanța celor ce i-au condus și-i conduc încă destinele, atât cât au putut cântări tradarea și iubirea de rebeliune a asupritorilor lor maghiari.

Trist exemplu, funestă învățătură!

Cincizeci de ani au trecut de când furia maghiară neînrântă a fost darul ce l-au câștigat eroii Românilor morți apărând Tronul, țeara și neamul, contra tradărei și urgiei maghiare. Cincizeci de ani de durere, cincizeci de ani de svicoliri și lupte continue pentru un popor și bun și blând, și muncitor și recunoscător!

Fie ca această lungă și necurmată luptă, potențând propriile calități etnice, să trezească și mai mult marile virtuți strămoșești și să se poată de toți zice: eată adevărații și demni reprezentanți ai Romei din perioada ei de glorie, eată adevărații urmași ai lui Decebal și cetelor

sale, care nu știau trăi fără legea lor, care nu știau iubi decât limba și patria lor.

Fie ca îmbărbătați în restrîște, Români de pretutindeni, uniți în cuget și în faptă se zică cu mândrie, ajunși la propria lor existență națională: prin noi înșine și prin dreptatea cauzei noastre!

M. Vlădescu.

Cronică politică.

Alegerile în Franca.

Săptămăna trecută s'au făcut în Franca noile alegeri pentru cameră. Privitor la aceasta se scrie din Paris:

Ziarele tuturor partidelor sînt satisfăcute de rezultatul alegerilor generale.

Organele moderate sînt în evidență căștigat obținut la primul scrutin, ear' cele radicale exprimă speranța, că balotagiile vor întări numărul partizanilor lor.

Ziarele socialiste constată că au câștigat două locuri și că numărul voturilor obținute de candidații lor e considerabil.

Unele ziare, printre care și „Gaulois”, recunosc că socialismul face progrese, ear' „Radical” și „Estafette” se tem, că socialismul va câștiga în curînd un teren covîșitor.

Evacuarea Tesaliei.

Evacuarea Tesaliei a început.

Ministrul de războiu a ordonat liberarea rediilor și trimiterea ostașilor reguțați pe la vechile lor garnizoane.

Delegații pentru evacuarea Tesaliei au plecat cu corăbiile de ale companiei Mahsouss pentru transportarea trupelor.

Indemnitatea grecească o va încasa banca otomană.

Anglia și situația politică.

Ministrul englez al afacerilor coloniale Chamberlain a rostit Vineri în 14 l. c. în Birmingham un discurs, în care a accentuat, că situația externă este foarte serioasă și întinată. Mai departe a declarat, că Britania stă singură, izolată și este datorită ei a se alătura la frații Americani. Ori-ce războiu — a zis el — ar fi ieftin, dacă ar duce la alianța tuturor anglo-saxonilor. Chamberlain a amintit apoi, că situația în China nu e mulțumitoare și că Rusia amenință interesele engleze acolo.

Discursul lui Chamberlain a produs pretutindenea mare senzație și e viu comentat în presă. *Standard* se întreabă, că oare se află Anglia în preajma unui războiu?

Din Asia-orientală.

Din Peking se depeșează, că principele Henrich, fratele împăratului Germaniei, a sosit acolo în 14 Maiu c. l-s'a făcut o primire splendidă. În onoarea lui a fost comandată miliția, care a făcut onorurile ca unui suveran. În gara din Peking a fost așteptat și salutat de fratele împăratului Chinei.

Referitor la chestia chineză, din Paris se depeșează, că Uniunea, Anglia și Japonia au încheiat o triplă alianță, ca se contrabalanseze tripla alianță asiatică, compusă din Rusia, Germania și Franca.

BIHOREANA.

— Scrisoare particulară. —

Oradea-mare, 13 Maiu.

A fost o adunare grandioasă. L-am văzut pe Bihoreni în uimire, vîzînd ce poate să se facă aici. Am remarcat cu bucurie prezența clerului din jur într'un număr deosebit de frumos. Din depărtări am observat dintre cei mai cunoscuți pe George Pop de Băsești, Andrei Cosma din Șimleu, Ioan Nichita din Șimleu; din Arad și jur Mihail Velici, George Feier, Doctorul Vuia, Beșeg din Șimand; din Beșeg Vasile Ignat, Teodor Balcu, Gavril Cosma; din Fîniș Antoniu Palladi. Au fost frumose reprezentările locurile locuite de Români, cari gravitează spre Oradea-mare până la Brateș și Timba. Acționarii țărani din jur înțelegau și înălțau caracterul românesc al adunării. Nordul Bihorului nu a fost reprezentat. Aici e noaptea groasă încă. Nu se pot trezi oamenii.

Constatarea voturilor prezente a ținut până către orele 11. Dl. Iosif Roman, președintele fondatorilor a deschis adunarea prin un discurs avîntat și adese-ori întrerupt. Toate au decurs în cea mai mare înălțare, în cea mai frumoasă ordine, cu cea mai strictă regularitate. Dl. Vuia a mulțumit cu căldură fondatorilor pentru frumoasa operă ce au pus-o în față. Comisia emisă în persoana dl. Beșeg, Vuia și Demetriu Kis, a aflat în ordine socoile fondatorilor și pe această basă li-s'a dat absolut, predându-se actele și valorile direcțiunii alese după-cum v'am avisat ieri.

Am părăsit sala la orele 11/2, când începea scrutinul alegerii membrilor în comisiunea de revizuire. La orele 2/2, când m'am reîntors era toată lumea în restaurant. Aci am aflat rezultatul alegerii, care deasemenea vi-l-am împărțit.

S'au început toastele. Un încântător șir de improvizări. Tot vorbe scurte, lapidare, rupte, une-ori întinuate, altă-dată explodînd surprinzător. Se simțea atât de mult căldura inimilor. A început dl. Vulcan. I-se pare-că vede zorile Bihorului, unde începe o viață nouă. Corpul națiunii unul este și sângele din inimă străbate toate membrele. Dl. Cosma pornește din sentință: voește și vei pute. Constată, că nu ne cunoaștem până acum îndestul forțele în Bihor. Dl. Roman închide pentru acei din alte ținuturi, cari nu au pregetat de a grăbi întru ajutorul acestei întreprinderi.

Doriam să-l aud pe Velici. M'am depărtat puțin din restaurant, când m'am reîntors vorbea chiar Velici, cu fața radioasă. Am venit prea tîrziu, pentru a pute să-mi cuprind toată în fatiguitate.

Dl. George Pop de Băsești a accentuat concordia. Deodată a început a i-se agita vocea și a terminat în curînd. Începuseră a-l năpădi lacrimile fetei. Toți au rămas emoționați. Ear' când badea George se pusese jos, ear' noi ne-am desmetecit, au strigat cu toții un prelungit să trăiască! A mai vorbit pîrintele Iernea pentru George Pop de Băsești, Dr. Bunea, însușit și călduros, Șurlea pentru episcopul Pavel și canonicul Neșiu, Mașiu pentru bîtrîni, dl. Zigre, etc. Dela orele 4 până la 5 restaurantul s'a golit.

Reasumez în următoarele impresiile ce toți le vor fi primit:

Bucuria pentru succesul atât de strălucit, când se prorocia fiasco. Constatarea vitalității poporului român. Curaj și înălțare pentru muncă mai departe. Sînt zorile Bihorului. Să se facă ziua! Vrem lumină!

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Pe „Câmpul libertății”.

Din munți și văi, de pe câmpie
Venit-au cete de Români,
Să jure toți într-o frăție
Că robii nu sînt, nici vreau stăpîni.

Sufărarea n'treagă românească
Pe câmp acum s'a adunat,
Și nu-i Român să n'o privească
Cu ochiul n' lacrimi înmuiat.

Un semn tăcere poruncește,
Și s'a sfîrșit ori-ce cuvînt,
O rugăciune se cetește
Și toți se pleacă la pămînt.

„Amin” din patru părți rîsună
Pe loc ce corul a tăcut,
Și mici și mari, toți împreună,
De trei-ori cruce i-s'a făcut.

Un glas atuncia se ridică,
Mulțimea n' loc se liniștește,
Ca trînet aerul despica
Cuvîntul magic ce-l rostește:

„De vreți să se vestească n' lume
De ținta noastră și-a dreptății,
Să dăm acestui loc un nume,
Să-i zicem „Câmpul libertății”.

„Jurați cu toți că nu veți frînge
Un jurămînt solemn și sfînt,
Cât timp vom fi noi frați de sânge
Și drepti stăpîni pe-acest pămînt.

„Treimea martoră ne fie
Acum când noi aici jurăm
Credință către împărăție
Și tronului toți ne 'achinăm.

„Un singur gînd să ne nșoască:
Tot ce-i minciună să zdrobim,
Dreptatea n' veci să ne nălzească,
Pe cei vicleni să i osîndim.

„Celor-ce vreau prin asuprire
Pe noi sau alții să-i supună,
Noi zid să fim de împotrivire,
Să n'frîngem lupta lor nebună.

„Din piept credința să nu moară,
Nici legea noastră s'o schimbăm,
A limbii falnică comoră
Noi cu sfințenie s'o păstrăm.

„Cînd le vom perde noi pe ele,
Luceafărul nostru s'a dus. —
Și ce-i un cer fără de stele?
Și ce-i un soare odat'apus?

„Jurați acum toți într-o limbă
Că robii n'om fi noi la străin. —
Un șoim în vrăbie nu se schimbă,
Nici bradul nu se face spin”.

A zis, și n'treaga adunare
Privirea către steag îndreaptă,
Și toți din piepturi strigă tare:
„Jurăm, căci lupta noastră-i dreaptă”.

Ovid Densusiănu.

ÎNAINTE!

Sfîntă și mărească zi de 3 Maiu 1848!
De cincizeci de ani ochii nostri se întorc
spre tine, precum se întorc ochii nenorociților
cătră steaua care le surdise în zilele de iluzii
și de speranțe, precum se întorc ochii celor
rătăciți pe valuri cătră steaua care le arată,
drumul.

Nu știu dacă ochii nostri au fost vreodată așa de înecați în lacrimi ca în ziua de acum... Cu toate acestea la vederea ta, dulce
stea mîngăitoare, lacrimile ni-se usucă, negura prezentului pare-că se împrăștie o clipă
și în clipa aceea, privind înapoi, revădem
printre prăpăstii fioroase drumul stropit de
lacrimi și de sânge, pe care l-a străbătut neamul
nostru, ear' uitîndu-ne înainte zărim prin-
tre alte prăpăstii, albind ici și colo calea vii-
torului, calea visurilor noastre...

Și, la această viziune, uităm osteneala
uităm descurajarea, uităm durerea ranelor
noastre, — inimile ni-se întăresc, fruntea ni-se
înălță și glasul speranței ne strigă: „Îna-
inte! Așa de greu și așa de lung a fost
drumul ce ai străbătut, încît nu trebuie să

vă îndoiiți un minut că veți pute merge până
la capăt!”

Da, vom merge!

Vom merge, frați chinuți și îndurerăți,
căci vă iubim și ne iubim și iubirea dă
putere!

Vom merge, frați împilați și ingenun-
chiați, căci dreptatea este cu voi și dreptatea
dă putere!

Vom merge, căci raza zilelor noastre de
glorie și de bărbăție nu s'a stîns încă și la
lumina ei ni-se luminează calea!

Sfîntă și mărească zi de 3 Maiu 1848,
fii binecuvîntată tu a cărei amintire ne
redă speranță și putere!

Barbu Păltineanu.

O FI! — ESTE!

— Reminiscență. —

Patruzeci de mii de Români umpleau
valea întinsă sub zidurile mănăstirii. Sămăna
la o mare cu valuri agitate.

Soarele calde de Maiu lucia peole de
pămînt dela pâlăriile fîciorilor și poleia pletele
și barbele albe ale bătrînilor și ale preoților.

În jurul sugestelor improvizate se gră-
mădeau bătrîni și tineri ca să asculte cuvînta-
rea tîrînilor...

Vorbiam, vorbeam, vorbeam cu foc tinerii
tribuni, abia eșii din școale...

Vorbiam toți cu entuziasm, dar' servin-
du-se de limba românească ce deprinseseră la

Toți erau de acord, că e o sfîntă zi de
sârbătoare. O oaste, care ese din o luptă în-
vingătoare și cu forțele înmîlțite nu se oprește
în loc. Încă și alte lucrări și sârbători de
acoste!

Cele multe înainte!

Lucian Bolcaș.

Societatea pentru fond de teatru român.

Societatea pentru fond de teatru român își va ține anul acesta, precum s'a anunțat, adunarea generală la Hașeg, unde se fac pregătiri de frumoase sârbări și pentru primirea oaspeților. Comitetul societății ne trimite spre publicare următoarea:

Convocare.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru național-român își va ține adunarea sa generală din est-în orașul Hașeg, în zilele de Duminică și Luni, în 5 Iunie și 6 Iunie n. a. c. cu următoarea

Programă:

I. Ziua primă, în 5 Iunie n. Duminică.

1. Președintele va deschide adunarea generală la 10 ore a. m.
2. Se aleg 2 notari pentru ședințele adunării.
3. Secretarul va citi raportul comitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă.
4. Se alege o comisiune de 5 membri pentru propuneri și raportul comitetului să predă aceste comisiuni spre examinare.
5. Cassarul societății va citi raportul despre starea casei cu sporul dela ultima adunare încoace și peste tot despre averea societății.
6. Se va alege o comisiune de 5 membri pentru examinarea raportului cassarului.
7. Se va alege o comisiune de 5 membri, cari în înțelesul §. 4 din statutele societății vor căștiga membri fondatori, ordinari și ajutători pentru societate.
8. Se vor citi discursuri corîspunzătoare scopului societății sau de altă materie literară, ce sînt a se înșinua președintelui înainte de adunare.
9. Președintele închide adunarea.

II. Ziua a doua, 6 Iunie n., Luni.

1. Președintele deschide ședința și protocolul ședinței precedente se va citi și autentica.
2. Raportul comisiunii pentru căștigarea membrilor noi.
3. Raportul comisiunii asupra socotelilor cassarului.
4. Raportul comisiunii asupra raportului comitetului societății și înșinuirea propunerilor în interesul fondului.
5. Se va decide locul și ziua adunării generale pentru anul 1899.
6. Abzicerea comitetului și alegerea noului comitet pentru alt period de trei ani.
7. Se va alege o comisiune de 3 membri pentru autentificarea protocolului din ședința II.
8. Președintele va închide adunarea.

Învîtam la această adunare generală a societății pentru crearea unui fond de teatru național român pe toți membrii fondatori, or-

școală, limba plină de neologisme grele de
țuteles de cei necărutari. Și totuși țărînimea
ni asculta cu drag.

Intenționez ora tenebant... Nu înțelegea
bine, dar' simțea țărînimea că e graiu de
Român și striga, după fiecare cuvîntare:

— O fi domnule! O fi domnule, să mi-te
trăcăscă Dumnezeu!...

Dar' eată la tribuna cea mare se urcă
un om în hînat bisericești... Poartă reverendă.
Fața slăbănogă, fruntea largă, capul tuș,
dar' lăsînd să se vadă fire de argint în părul
încă negru...

Și grăește noul vorbitor. Grăește des-
pre drepturile neamului românesc, despre
datoriile Românilor de a-i apora legea și
limba și obiceiurile. Și vocea lui blîndă,
trăgînată străbate adînc inimile și mintea
tuturor se luminează la vorbirea lui poplăre...

Acum căciunile și pâlăriile zbor în aer...
Un lung fior cald străbate mulțimea. Un sin-
gurar strigăt, ca un lung repercutat de echou,
umblă vîzduhul...

Cei 40.000 de Români strigă la finea
cuvîntării lui Simeon Birnăuțiu:

— Este, este domnule!

Fraților, căpetenii ai mișcării naționale
de peste munți, grații Românilor cum la 1848
le grăia Birnăuțiu și toți vor striga:

Este! este!

V. A. Urechia.

Vasilie Goldiș,
secretar.

Sibiru, 17 Maiu n. 1898.

Din acest punct de vedere realizarea liniilor Egipt și Archipelag este de cea mai mare utilitate economică pentru țară și astfel se simte nevoe de construirea încă a unui vas analog cu acela actualmente în construcție „Regele Carol” și de procurarea a trei vase de măruri de o capacitate de încărcare de 800 la 1000 tone fiecare.

O telegramă adresată dlui *Dr. Raşin* de către studenţii români din Berlin asemenea n'a sosit la adresa sa. — Cele multe nu le ştim încă.

Rezolvarea crizei ministeriale s'a amnat, până-ce *Sagasta* va face raport reginei-regente. Cîrculă știrea, că din cabinet vor repăși ministrul de marină și cel al lucrărilor publice.

„Romanul pe care-l anunțăm aci, este unul dintre cele mai interesante și de valoare totodată. ...pentru noi mai ales este cu atât mai interesant, fiindcă se petrece în Ardeal, între Români, și pe lângă părțile lui instructive, mai este și moral. Opul e *tipărit frumos*“.

Med. univ.
Dr. Nicolae Comşa.
KARLSBAD,
„Weinhaus“, Sprudelgasse.

Din 2 Maiu ve. — 4 ore p. m.	Cassa
Renta rom. per 1875 5½%	100
Renta română amort. 5½%	97
Renta (Schuldverschreib)	—
Oblig. de stat C. F. R. 6½%	—
Renta rom. Rural. contr. 6½%	100
Imprumutul municipal 5½%	97
Scrisuri func. rurale 5½%	—
7½%	—
Idem urbane 7½%	—
" " 6½%	102
" " 5½%	87
Banca Națională (100 lei v. r. Intr.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. r.)	420
Soc. de Asig. Naț. (200 lei v. r.)	467
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. rom. de con. (250 lei v. r.)	106
Oblig. Cassei Pensiuinilor	280
Agio	—

Schimb:												
Londra	3 luni	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—
Berlin	3 luni	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—
Viena	cek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—
Agio	cek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—

Pentru redacție și editură responsabili: Andreiu Bălgău.
 Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe
 acțiuni: V. H. Dressand.

